

Genoeg keuze om het aan te pakken

Zolang de mens landbouwer is, vecht hij tegen al het gewas dat niet gewenst is. Kort en krachtig krijgt het de naam onkruid. De omvang van de schade neemt toe. Bijvoorbeeld omdat er steeds minder chemische middelen inzetbaar zijn. Of omdat het klimaat verandert, omdat er nieuwe onkruiden komen. Goed om het fenomeen onkruid daarom eens nader te belichten. In deze serie komen allerlei facetten aan de orde. In deze aflevering de mogelijkheden om onkruid aan te pakken.

Het kiemplantstadium kennen is van groot belang om onkruid adequaat aan te pakken

Tekst en foto: Arie Dwarswaard

Ontkennen heeft geen zin. U hebt het, uw buurman heeft het, en zijn buurman ook. Er is geen teler die niet met onkruid te maken heeft. En dus is de oplossing voor iedereen hetzelfde: aanpakken dat onkruid. Wie dat niet wil zal in een paar jaar tijd helemaal omkomen in de groene groeiende massa. De mogelijkheden om onkruid aan te pakken kunnen verschillen. Er zijn er nogal wat, en de een is niet per definitie beter dan de ander. Ook is het niet zo dat één aanpak voldoende is. Vaker is een en-en-verhaal. In deze aflevering komt een aantal oplossingen aan de orde. Ze worden hier kort toegelicht. Op twee ervan wordt in volgende afleveringen dieper

ingegaan, namelijk de mechanische en de chemische onkruidbestrijding.

SCHOON WERKEN

De winst in menig wedstrijd zit hem in een goede startpositie. Dat is bij de bestrijding van onkruid niet anders. De basis ligt bij schoon werken. Dat houdt meer in dan alleen maar netjes een paar keer schoffelen of spuiten. Het gevaar zit hem vooral in het verspreiden van zaden door oogst of grondbewerking. Een paar stukjes kweek, kiek of akkermunt in grond die achterblijven op de ploeg of de rooimachine bij het wisselen van perceel vormen de basis voor een nieuwe groeiplaats. Kleefkruid dat zijn zaden aan werkkleding meegeeft en weer loslaat op een ander perceel kan daar weer verder

groeien. Het gaat bijna ongemerkt, maar het kan funest uitpakken.

VROEG BEGINNEN

Zoals alle leven is de jongste fase tegelijk de meest kwetsbare. Het kiemplantje heeft dan nog maar een paar blaadjes en een dun steeltje. Eenmaal omgeschoffeld is de kans op hergroei minimaal. Zodra een plant meer volwassen is, lukt het een plant veel beter om na de aanraking door een schoffel toch weer verder te groeien. Al was het maar om nog flink wat zaad te produceren.

KENNIS VAN KIEMPLANTEN

Onlosmakelijk verbonden met vroeg beginnen is de kennis van kiemplanten. Vaak tonen de eerste twee kiembladeren heel anders dan de volwassen plant. Juist in dat stadium is het echter belangrijk om aan de slag te gaan. Dat betekent al vroeg in het voorjaar het veld in om te kijken wat er aan kiemplantjes staat en om welke onkruiden het gaat. Er zijn verschillende onkruidherkenningsboekjes verkrijgbaar, waar ook de kiemplanten staan afgebeeld. Ook via www.groenkennisnet.nl is snel na te gaan wat het is, en wat er aan gedaan kan worden.

MECHANISCH

Zeker in een jong stadium is schoffelen een effectieve methode, vooral in combinatie met scherp drogend weer. Niet elk gewas leent zich echter voor schoffelen tussen het gewas. In de paden kan het gemakkelijker, en daar groeit, zeker op het zonkantje, vaak veel onkruid. De ontwikkelingen op mechanisch gebied gaan door, ook binnen de bollensector. Via kennismiddagen is daar de laatste jaren het nodige te zien geweest.

CHEMISCH

De komst in de jaren vijftig van herbiciden heeft een flinke bijdrage geleverd aan de onkruidaanpak. Met relatief weinig middel en tegen lage kosten kon en kan snel een grote oppervlakte bloembollen worden bespoten tegen onkruiden. De gewasbeschermingsmiddelenindustrie is erin geslaagd om middelen te ontwikkelen die wel het onkruid aanpakken en geen schade doen aan het bolgewas. Er zijn verschillende werkingsmechanismen ontwikkeld, variërend van een scheermeswerking tot groeimiddelen.

INUNDATIE

De afgelopen dertig jaar heeft het onder water zetten van land als bestrijdingsmiddel van een aantal grondgebonden ziekten veel opgang gemaakt. Inundatie blijkt echter ook een goede methode om een aantal wortelonkruiden te doden. Wie een flinke plek akkerdistel of klein hoefblad heeft, kan op deze manier het probleem flink verminderen.